

Kulttuuriala

OPETUSSUUNNITELMA, 180 osp
SIRKUSALAN PERUSTUTKINTO
Sirkusalan osaamisala

SIRKUSARTISTI

Tämä opetussuunnitelma on voimassa Salpauksessa 1.8.2015

Käsittelyt:

Salpauksen ammattiosaamisen toimikunta:

8.6.2015

24.2.2016

8.11.2016 (Yrityksessä toimiminen ja yritystoiminnan suunnittelu -tutkinnon osat, voimassa 1.1.2017 alkaen),

13.12.2016 (Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen -tutkinnon osa, voimassa 1.1.2017 alkaen)

Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)

SISÄLLYSLUETTELO

1. SIRKUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATTIALAN KUVAUS JA ARVOPERUSTA, TAVOITTEET JA TUTKINNON MUODOSTUMINEN	1
1.1 Sirkusalan ammattialan kuvaus ja arvoperusta.....	1
1.2 Sirkusalan perustutkinnon tavoitteet	2
1.3. Sirkusalan perustutkinnon muodostuminen.....	3
1.4. Sirkusalan perustutkinnon suorittaminen näyttötutkintona.....	3
1.5. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	3
2. SIRKUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATILLISET TUTKINNON OSAT, AMMATTITAITOVAATIMUKSET JA ARVIOINTI.....	4
2.1. Pakolliset tutkinnon osat, 90 osp.....	4
2.1.1. Sirkusartistin työhön valmistautuminen 30 osp	4
2.1.2. Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen 35 osp.....	5
2.1.3. Sirkusproduktiossa työskenteleminen 25 osp	7
2.2. Sirkusalan perustutkinnon valinnaiset tutkinnon osat 45 osp.....	8
2.2.1. Erikoistumislajin tekninen työskentely 15 osp	8
2.2.2. Erikoistumislajin taiteellinen työskentely 15 osp.....	9
2.2.3. Toisen erikoistumislajin harjoittelu 15 osp	11
2.2.4. Sirkusalan ilmaisu ja esiintyminen 10 osp.....	12
2.2.5. Kiertue-esiintyminen 5 osp.....	13
2.2.6. Sirkusesityksen tuottaminen 5 osp.....	13
2.2.7. Klovnina toimiminen 5 osp	13
2.2.8. Sirkuksen muu esiintymisosaaminen 5 osp.....	14
2.2.9. Sirkuslajien monialainen harjoittelu 5 osp	14
2.2.10. Edistyneemmän akrobatiatekniikan hallinta 5 osp	14
2.2.11. Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp	15
2.2.12. Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta 10-15 osp.....	16
2.2.13. Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta	16
2.2.14. Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista	16
2.2.15. Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen 5 osp.....	16
2.2.16. Yrityksessä toimiminen 15 osp	18
2.2.17. Huippuosaajana toimiminen 15 osp.....	19
2.2.18. Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia 5-15 osp.....	20
2.2.19. Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista 5-15 osp.....	20
3. YHTEISET TUTKINNON OSAT (35 OSP), TAVOITTEET JA ARVIOINTI AMMATILLISESSA PERUSKOULUTUKSESSA	20
3.1. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	20
3.1.1. Äidinkieli	20
3.1.2. Toinen kotimainen kieli, ruotsi.....	21
3.1.3. Vieraat kielet 2 osp	22
3.2. Matemaattisluonnontieteellinen osaaminen 9 osp.....	23
3.2.1. Matematiikka 3 osp.....	23
3.2.2. Fysiikka ja kemia 2 osp.....	24
3.2.3. Tieto- ja viestintäteknikka sekä sen hyödyntäminen 1osp	25
3.3. Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp.....	25
3.3.1. Yhteiskuntataidot 1 osp.....	25
3.3.2. Työelämätaidot 1 osp.....	26
3.3.3. Yrittäjyys ja yritystoiminta 1 osp	27
3.3.4. Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto, 2 osp.....	28
3.4. Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp	29
3.4.1. Kulttuurien tuntemus, 3 osp	29
3.4.2. Taide ja kulttuuri 3 osp.....	30
3.4.3. Etiikka 3 osp (kurssi 1).....	31
3.4.4. Psykologia 3 osp (kurssi 1)	32
4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT, 10 OSP AMMATILLISESSA PERUSKOULUTUKSESSA	33

4.1.	Ammatillisia tutkinnon osia.....	33
4.2.	Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia	33
4.3.	Yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opinnot	33
4.4.	Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja	33
4.5.	Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia	33
5.	TUTKINTOKOHTAISET TERVEYDENTILAVAATIMUKSET	33
6.	LIITTEET.....	34

1. SIRKUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATTIALAN KUVAUS JA ARVOPERUSTA, TAVOITTEET JA TUTKINNON MUODOSTUMINEN

1.1 Sirkusalan ammattialan kuvaus ja arvoperusta

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Sirkusala pohjautuu perinteisesti ihmeellisten, arjen yläpuolella olevien elämysten tuottamiseen yleisölle. Sirkusalan voidaan katsoa koostuvan perinteisestä sirkuksesta, nykysirkuksesta ja estraditaiteesta. Sirkustaidetta hyödynnetään yhä enemmän myös osana muita esittävän taiteen aloja, kuten teatteriin, tanssiin ja musiikkiin pohjautuvissa teoksissa. Taiteen välisten raja-aitojen madaltuminen on yksi tärkeä osa sirkusalan ajankohtaista kehittymistä niin Suomessa kuin kansainvälisestikin.

Suurin osa sirkusalalla toimivista esiintyvistä sirkusartisteista työskentelee freelance-sirkusartisteina produktiokohtaisissa työryhmissä, pienissä vakiintuneissa sirkusryhmissä tai yksittäisillä esiintymiskeikoilla. Sirkusalan ammattilaisia työllistävät yhä enemmän myös teatteri- ja tanssiala, televisio, viihde- ja mainosteollisuus ja kansainväliset sirkusproduktiot ja -ryhmät.

Sirkusartistin työ perustuu oman kehon, tilan ja sirkusvälineiden harjaantuneeseen käyttöön. Perinteisesti sirkusartistin työ on käsittänyt sirkusnumeron harjoitteluun ja esittämiseen liittyviä prosesseja. Nykypäivänä työ voi käytännössä olla joko toimimista toisen ohjauksen alaisena ns. tulkitsijana, tai se voi vaihtoehtoisesti koostua esiintymisen ja harjoittelun ohella esitysten luomiseen liittyvistä taiteellisista prosesseista. Sirkusartistilla on oltava valmiudet toimia molemmissa rooleissa. Kehitys onkin kulkenut suuntaan, jossa sirkusartistin hyvän ammattitaidon edellytyksenä on sirkustekniikan osaamisen lisäksi kyky monipuoliseen taiteelliseen tulkintaan ja ilmaisuun, sekä jossain määrin myös tanssitekniikoiden hallintaan. Alalla toimiminen vaatii jatkuvaa taitojen ylläpitoa ja itsensä kehittämistä. Sirkusartistin työ vaatii myös hyviä sosiaalisia taitoja, koska työtä tehdään usein tiiviissä yhteistyössä työryhmän kanssa.

Suomalaisen kulttuurisen muutoksen sekä sirkuksen koulutuksen ja alan taiteellisen kehityksen seurauksena sirkus on nykyisin tunnustettu osaksi suomalaista taidekenttää. Alan rahoitus, sen rakenteet ja koulutus kehittyvät nopeasti. Sirkusala toimintaympäristön ja alan ammattilaisten työnkuvan muutokset edellyttävät joustavuutta ja sopeutumiskykyä sekä vahvaa ammatti-identiteettiä. Myös jatkuva luova prosessointi ja epäsäännöllinen työelämä ovat henkisesti haastavia. Työn fyysisyyden ja kokonaisvaltaisuuden vuoksi eri elämänvaiheet vaativat sirkustaiteilijalta uusiutumista ja asennoitumista uudelleen omaan työhönsä. Alan ammattilaisten tulee kyetä itsenäisesti arvioimaan omaa toimintaympäristöään, työnkuvaansa, ammattitaitonsa hyödyntämistä erilaisissa työympäristöissä sekä täydennyskoulutustarvettaan.

Sirkusalan vahva kansainvälinen luonne vaatii alan ammattilaisilta kieli- ja kulttuuriosaamista, suvaitsevaisuutta ja joustavuutta sekä valmiutta työskennellä tarvittaessa eri maissa ja erilaisten ihmisten kanssa. Sirkusalan työtehtävät ovat pääosin freelancepohjaisia työsuhteita ja työvaatiikin yrittäjämäistä osaamista, kuten oman osaamisen markkinointia, apurahajärjestelmien ja muiden rahoituskanavien tuntemusta ja alan kentällä tapahtuvien muutosten seuranta. Sirkusalalla yrittäjävalmiudet ovat sirkusartistin kallisarvoista ja työllistymistä edistävää pääomaa. Alalle tyypillinen verkostoituminen edellyttää mm. vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja, verkostoitumisen mahdollisuuksien tunnistamista sekä kykyä toimia verkostoissa avoimesti ja luottamusta lisäten.

Sirkusalan ammattilaisten määrä on 1990-luvulta alkaen kasvanut runsaasti laajan nuorisosirkusverkoston ja ammattikoulutuksen kehittymisen myötä. Ala on silti edelleen hyvin pieni verrattuna muihin esittävän taiteen aloihin. Sirkusalan rakenteiden vakiintumisen myötä kasvu tulee jatkumaan edelleen. Sirkusalan perustutkinto on monelle hyvä pohja ammatilliseen kasvuun, elinikäiseen oppimiseen ja jatko-opintoihin.

Sirkusalalla arvostetaan ihmisen kokonaisvaltaista kehitystä, luovuutta, yksilöllisyyttä, omatoimisuutta ja yhteistyökykyä. Kansainvälisyys ja erilaisten ihmisten arvostaminen ovat sirkusalalla perinteisestikin erittäin tärkeitä ja sen myötä suvaitsevaisuus on yksi sirkusalan keskeisimpiä arvoja.

Alalla korostuu monipuolisuus: luovan taiteen tekemisen ja fyysisen taidon yhdistäminen hyvin erilaisin tavoin. Sirkusalalla kyseenalaistetaan vallitsevia käsityksiä oikeanlaisista toimintatavoista ja ravistellaan käsityksiä siitä, mikä on mahdollista tai mahdotonta. Sirkusalan toimijat edistävät toiminnallaan yhteisöllisen toimintakulttuurin arvostusta.

Sirkusalan toimijat edistävät tarkoituksenmukaisen ja laadukkaan kulttuurin kehitystä. Sen lähtökohtina ovat esteettisyys, eettisyys ja yhteisöllisyys.

Sirkusalan ammattilaisten on oltava tietoisia teostensa vaikutuksista ja kannettava vastuunsa niistä. Heidän tulee kunnioittaa yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Sirkusalan koulutuksen perusta on kokonaisvaltainen käsitys ihmisestä. Sen arvopäämääränä on opiskelijan persoonallisuuden ja yhteistyökyvyn kehittäminen, omatoimisuuden ja pitkäjänteyden työskentelytavan arvostaminen sekä yksilön arvostaminen esteettisten elämysten kokijana, luoja ja välittäjänä.

1.2 Sirkusalan perustutkinnon tavoitteet

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Sirkusalan perustutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet ammattialansa eri tehtäviin sekä jatko-opintoihin. Lisäksi hänellä on erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito yhdessä sirkusalan erikoistumislajissa siten, että hän voi sijoittua työelämään, suoriutua ammattialansa tehtävistä myös muuttuvissa oloissa sekä kehittää ammattitaitoaan.

Sirkusalan perustutkinnon suorittaneella on monipuolinen ammattitaito ja hän kehittävät sitä jatkuvasti. Hänellä on luovuutta, rohkeutta ja oma-aloitteisuutta tehdä itsenäisiä ratkaisuja toimissaan työntekijänä tai ammatinharjoittajana. Hän on yhteistyökykyinen ja pystyy näkemään työnsä osana suurempia tehtäväkokonaisuuksia ja ottamaan huomioon lähialojen ammattilaisten tehtävät omassa työssään. Sirkusalan perustutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset valmiudet toimia sirkusartistin työtehtävissä toisen palveluksessa, tuotantotiimin jäsenenä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana. Tutkinnon suorittanut osaa toimia joustavasti sirkusalan ammattilaisille tarjoutuvilla jatkuvasti kehittyvillä esiintymisfoorumeilla soveltaen oppimiaan taitoja ja tietoja vaihtelevissa työelämän tilanteissa.

Sirkusalan osaamisalan tai osaamisalan suorittanut sirkusartisti osaa tuottaa sirkusteknisesti ja ilmaisullisesti laadukkaita elämyksiä. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa vähintään kolmen minuutin pituisen sirkusnumeron. Hänellä on käsitys omasta kilpailukyvyystään kansallisella ja kansainvälisellä sirkuskentällä. Hän osaa omalla toiminnallaan parantaa kilpailukykyään.

Sirkusalan ammattilaisella on elinikäisen oppimisen edellyttämät oppimisen avaintaidot, kuten kyky kehittää oppimistaitojaan ja ongelmanratkaisukykyään, toimia yhteistyössä muiden kanssa,

pitää kiinni yhteisesti sovituista säännöistä ja huomioida terveyden ylläpitämiseen ja turvallisuuden liittyvät näkökohdat.

Sirkusalan osaamisalan tai osaamisalan suorittanut noudattaa työssään ympäristöä säästäviä menetelmiä ja tukee toiminnallaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista ja siten edistää kestävästä kehitystä. Hän osaa käyttää nykyaikaisen teknologian välineitä ja laitteita. Hänellä on tietoyhteiskunnassa tarvittavat valmiudet tieto- ja viestintäteknikassa sekä tiedon hankkimisessa ja välittämisessä.

Sirkusalan ammattilainen tuntee alan keskeisen lainsäädännön sekä sopimusjärjestelmät ja osaa noudattaa niitä toiminnassaan. Hän osaa pitää huolta omasta terveydestään ja siten ylläpitää työ- ja toimintakykyään. Hän osaa toimia ergonomisesti noudattaen työsuojelumääräyksiä ja ohjeita.

Sirkusala kehittyy jatkuvasti niin taiteellisesti, teknisesti kuin rakenteellisestikin. Sirkusalan perustutkinnon ja osaamisalan suorittanut omaa ongelmaratkaisutaitoa selviytyä joustavasti uusista tilanteista, toimia innovatiivisesti ja uutta luovasti sekä seurata jatkuvasti alan monipuolista kehittymistä. Hän osaa toimia sekä itsenäisesti että työryhmän jäsenenä.

Kansainvälisesti toimivan sirkusartistin taitoja ovat kielitaito ja taito mukautua erilaisiin olosuhteisiin ja kulttuureihin sekä toimia suvaitsevaisesti erilaisten ihmisten kanssa.

Hän osaa luoda kansainvälisiä kontakteja ja hänellä on selkeä käsitys kansainvälisen sirkusalan tilasta ja sen tarjoamista työmahdollisuuksista.

Lisäksi ammatillisessa peruskoulutuksessa tulee tukea opiskelijoiden kehitystä hyviksi ja tasa-painoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä tukea elinikäistä oppimista (L630/98 5 §).

1.3. Sirkusalan perustutkinnon muodostuminen

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Polkukuvaukset (LIITE 1.) on kuvattu opiskelijan opintojen eteneminen esimerkinomaisesti eri urapoluilla. Osa urapoluista valitaan ennen opintojen alkua (Yhdistelmäutkinto) ja osa vasta opintojen loppuvaiheessa (Portti työelämään).

1.4. Sirkusalan perustutkinnon suorittaminen näyttötutkintona

Koulutuskeskus Salpauksella ei ole näyttötutkinnon järjestämislupaa sirkusalan perustutkintoa varten.

1.5. Elinikäisen oppimisen avaintaidot

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Elinikäisen oppimisen avaintaidoilla tarkoitetaan osaamista, jota tarvitaan jatkuvassa oppimisessa, tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa selviytymisessä. Ne ovat tärkeä osa ammattitaitoa ja kuvastavat yksilön älyllistä notkeutta ja erilaisista tilanteista selviytymistä. Ne lisäävät kaikilla aloilla tarvittavaa ammattisivistystä ja

kansalaisvalmiuksia, ja niiden avulla opiskelijat tai tutkinnon suorittajat pystyvät seuraamaan yhteiskunnassa ja työelämässä tapahtuvia muutoksia ja toimimaan muuttuvissa oloissa. Niillä on myös suuri merkitys yksilön elämän laatuun ja persoonallisuuden kehittymiseen.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot sisältävät edellisen ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteiden yhteisten painotusten ja kaikille aloille yhteisen ydinosaamisen lisäksi perusopetuksen ja lukion aihekokonaisuuksia sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksia 2005/0221 (COD) elinikäisen oppimisen avaintaidoiksi.

2. SIRKUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATILLISET TUTKINNON OSAT, AMMATTITAITOVAATIMUKSET JA ARVIOINTI

2.1. Pakolliset tutkinnon osat, 90 osp

2.1.1. Sirkusartistin työhön valmistautuminen 30 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Fyysisen suorituskyvyn kehittäminen ja ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fyysinen valmistautuminen • Päivittäinen kehonhuolto • Kehon viestien kuunteleminen • Ensiapu • Kuntoutus • Ravinnosta ja levosta huolehtiminen <p>Sirkustekniikoiden perusteiden harjoittelu ja hallinta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akrobatia • Ilma-akrobatia • Tasapainoilu • Jongleeraus <p>Tanssitekniikoiden perusteiden harjoittelu ja hallinta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jazztanssi • Nykytanssi • Baletti <p>Sirkustietous</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ammatillisena toimiminen • Teosanalyysi • Sirkushistoria • Työtehtäviin orientoituminen • Palautteenanto ja vastaanotto • Työturvallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiimioppiminen • Harjoitussalilyöskentely • Luennot • Itsenäinen tiedonhaku • Oppimistehtävät • Live-esitys vierailut • Videotallenteet 	<p>Fysiikka: mekaniikan perusteet / sirkustekniset kiinnitykset ja välineet</p> <p>Matematiikka: jongleeraukseen liittyvät laskutehtävät / siteswap -notaatio</p> <p>Äidinkieli: tiedonhaku, teosanalyysi, kielioppi</p> <p>Englanti: englanninkieli osana arkipäiväistä työskentelyä, sanasto, kielioppi</p>

Tutkinnon osa toteutetaan kolmen ensimmäisen lukukauden aikana ja se muodostuu 30 osaamispisteestä. Opetus toteutetaan pääosin käytännön opetuksena harjoitussalissa, sekä mahdollisilla esitysvierailuilla festivaaleille ja yksittäisiin esityksiin. Tutkinnon osa sisältää myös teoriaopetusta (sisältäen ammattilaisten esimerkkikertomukset), esitysten analysointia (live-esitys tai tallenne), itsenäistä työskentelyä ja tiimityöskentelyä. Opetuksen tukena käytetään olemassa olevaa videokirjastoa, sekä internetistä löytyvää materiaalia.

Tutkinnon osa ei sisällä työssäoppimista. Opiskelu toteutetaan oppilaitoksen ammattimaisessa oppimisympäristössä työelämän kaltaisena, jolloin opiskelijan ammattimainen asenne alkaa myös kehittyä.

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Sirkus- ja tanssitekniikoiden sekä työturvallisuuteen liittyvien tehtävien suorittaminen. Lihahuoltosuunnitelman laadinta ja toteutus osana arkipäiväistä toimintaa.

Näytössä arvioidaan pääosin teknistä suoritusta.

Sirkusartistin työhön valmistautumisen näyttö toteutetaan erillisinä osanäyttöinä pääosin eri osa-alueiden harjoittelujaksojen päätyttyä. Kahden oppitunnin mittaiset osanäytöt ovat akrobatia, ilma-akrobatia, tasapainoilu, jongleeraus, tanssin perustekniikat, työturvallisuus ja kehonhuolto (sisältäen ennakkoon valmistellun kehonhuoltosuunnitelman). Asenne ja vuorovaikutus arvioidaan teknisten näyttöjen ja niiden valmistelun aikana.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelijan osaamista arvioidaan ammattitaitovaatimusten pohjalta laadittujen kriteerien mukaan. Opiskelija osoittaa osaamisensa suorittamalla annettuja tehtäviä.

Etenemisehto

Ammattiosaamisen näytön aloittamisen edellytyksenä on, että opiskelijan oppiminen on edennyt näytössä vaadittavalle tasolle.

2.1.2 Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen 35 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
Erikoistumislajitekniikan harjoittelu ja hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Esitysrutiinin valmistaminen • Kehon viestien tulkitseminen • Kehon ominaisuuksien tunteminen Taiteellinen prosessi ja luovuus <ul style="list-style-type: none"> • Ideointi ja toteutus 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiimioppiminen • Harjoitussalityöskentely • Luennot • Itsenäinen tiedonhaku • Oppimis- ja työtehtävät • Demotehtävät • Live-esitysvierailut • Videotallenteet 	Fysiikka: mekaniikan perusteet, valotekniikkaan liittyvät laskutehtävät Äidinkieli: tiedonhaku, teosanalyysi, kielioppi, harjoituspäiväkirja, hakemukset Englanti: englanninkieli osana arkipäiväistä työskentelyä, sanasto, kielioppi, harjoituspäiväkirja

<p>Ilmaisu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Improvisaatiotekniikat • Yleisökontakti ja läsnäolo • Persoonallisen ilmaisu- ja liikelaadun kehittäminen <p>Sirkustietous</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erikoistumislajiymmärrys • Työturvallisuus • Teosanalyysi • Yhteiskuntatietous • Hakuprosessit • Dramaturgia • Yrittäjyys ja markkinointi • Näyttämötekniikat • Palauteprosessi <p>Kehonhuolto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pitkäjänteinen harjoittelu 	<ul style="list-style-type: none"> • Improvisaatio • Esiintyminen 	
--	---	--

Tutkinnon osa toteutetaan toisen, kolmannen ja neljännen lukukauden aikana ja se muodostuu 35 osaamispisteestä. Opetus toteutetaan pääosin käytännön opetuksena harjoitussalissa. Itsenäisen käytännönharjoittelun lisäksi tutkinnon osa työskentely sisältää teoriaopetusta, esitysten analysointia, itsenäistä työskentelyä ja tiimityöskentelyä. Tutkinnon osan opiskeluun kuuluu harjoitussuunnitelmien ja demotehtävien toteuttaminen, sekä teosten analysointi esitysvierailujen yhteydessä. Sirkushistoria-, näyttämötekniikka ja markkinointiosuudet toteutetaan ainakin osittain luento-opetuksena. Opetuksen tukena käytetään olemassa olevaa ääni- ja valokalustoa, videokirjastoa, sekä internetistä löytyvää materiaalia.

Tutkinnon osa sisältää mahdollisuuksien mukaan oppilaitoksen ulkopuolista työssäoppimista. Työelämäntilanteeksi työssäoppimiseksi voidaan kuitenkin lukea 20 osaamispisteen edestä oppimista. Opiskelu toteutetaan oppilaitoksen ammattimaisessa oppimisympäristössä työelämän kaltaisena, jolloin opiskelijan ammattimainen asenne alkaa kehittyä. Aitoja työelämän harjoittelukokemuksia mahdollistetaan mm. yksittäisillä esityskeikoilla ja open stage -tilaisuuksilla.

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Pitkäjänteinen työelämää vastaava erikoistumislajiharjoittelu, sekä harjoitusten tulosten kokoaminen ja esittäminen

Erikoistumislajin harjoittelun ja esiintymisen näyttö toteutetaan 2-4 viikon mittaisena. Näytön harjoitteluosuus toteutetaan oppilaitoksen oppimisympäristössä. Näytön esiintymisosaosuus toteutetaan oppilaitoksen omassa esitystilaksi sopivassa tilassa, työssäoppimispaikan näyttämöllä tai muussa esiintymiseen sopivassa ympäristössä. Se voidaan toteuttaa erillisenä esityksenä tai osana laajempaa esityskokonaisuutta.

Näytössä opiskelija osoittaa pystyvänsä pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen harjoitteluun. Hän näyttää myös teknisen osaamisensa omalla erikoistumisvälineellään, sekä välineeseensä mahdollisesti liittyvän apu- ja turvavälineisiin kohdistuvan osaamisensa.

Teoriaosuudet pyritään arvioimaan muun näytön yhteydessä. Kirjallisia töitä teetetään arvioinnin tueksi siinä tapauksessa, että tehtävät projektit eivät sisällä mahdollisuuksia arvioida kaikkia osa-alueita.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelijan osaamista arvioidaan ammattitaitovaatimusten pohjalta laadittujen kriteerien mukaan.

Etenemisehto

Ammattiosaamisen näytön aloittamisen edellytyksenä on, että opiskelijan oppiminen on edennyt näytössä vaadittavalle tasolle.

2.1.3 Sirkusproduktiossa työskenteleminen 25 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Sirkustietous</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotantotehtävät <p>Työryhmätoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> Vuorovaikutustaidot ja ryhmässä toimiminen Suunnitelmallisuus ja vastuunkanto Oma rooli työryhmässä <p>Taiteellinen prosessi ja luovuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Produktion suunnittelu ja toteutus <p>Ilmaisu</p> <ul style="list-style-type: none"> Uskottava ilmaisu Ryhmäimprovisaatio Äänenkäyttö 	<ul style="list-style-type: none"> Tiimioppiminen Harjoitussalilyöskentely Luennot Itsenäinen tiedonhaku Oppimis- ja työtehtävät Live-esitysvierailut Videotallenteet Improvisaatio Esiintyminen Produktiopalaveri 	<p>Fysiikka: mekaniikan perusteet, valotekniikkaan liittyvät laskutehtävät</p> <p>Äidinkieli: tiedonhaku, teosanalyysi, kielioppi, harjoituspäiväkirja, hakemukset</p> <p>Englanti: englanninkieli osana arkipäiväistä työskentelyä, sanasto, kielioppi, produktiotyöhön liittyvä kirjallinen materiaali (kuten suunnitelmat, ajolistat, tarkistuslistat ja markkinointimateriaali)</p>

Tutkinnon osa toteutetaan kahden ensimmäisen lukuvuoden aikana ja se muodostuu 25 osaamispisteestä. Opetus toteutetaan pääosin henkilökohtaisella ohjauksella harjoituslissa ja ammattikentän tarjoamissa esiintymispaikoissa (kuten Lahden Kaupunginteatteri). Opetuksesta pieni osa on käytännön ryhmätyöskentelyä. Tutkinnon osa sisältää myös esitysten analysointia (pääpaino omissa esityksissä), itsenäistä työskentelyä ja tiimityöskentelyä, sekä pieniä määriä teoriaopetusta.

Tutkinnon osa koostuu pääosin työssäoppimisesta niin aidoissa työelämän tarjoamissa esiintymispaikoissa kuin Salpauksen Sirkuskeskuksen työelämää vastaavissa oppimisympäristöissä. Työssäoppimista on tutkinnon osan opinnoista lähes 25 osaamispisteen laajuudelta.

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Toimiminen sirkusesiintyjän roolissa aktiivisena osana produktiokohtaista työryhmää

Sirkusproduktiossa työskentelemisen näyttö toteutetaan yhtenä tai kahtena 4 viikon mittaisena produktiokohtaisena näyttönä. Näytön harjoitteluosuus toteutetaan yleensä oppilaitoksen oppimisympäristössä tai mahdollisessa harjoittelupaikassa kuten Lahden Kaugunginteatterissa. Näytön esiintymisosuus toteutetaan oppilaitoksen omassa esitystilaksi sopivassa tilassa, työssäoppimispaikan näyttämöllä tai muussa esiintymiseen sopivassa ympäristössä. Se voidaan toteuttaa erillisenä esityksenä tai osana laajempaa esityskokonaisuutta.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija ilmaisee esiintyessään fyysisen ja tunneilmaisun kautta esitettävän teoksen perusidea. Opiskelija näyttää osaamisensa sekä improvisaatioon että ohjattuun kohtaukseen perustuvassa näyttämötilanteessa.

Näytössä opiskelija osoittaa myöskin pystyvänsä pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen työskentelyyn yhteisiä sääntöjä kunnioittaen. Hänen tulee kyetä toimimaan aktiivisena osana työryhmää luontevasti myös englanninkielellä kommunikoiden, niin harjoitus-, kuin esiintymisjaksonkin aikana. Hän tulee osoittaa yhteistyökykyään myös paineen alaisena ja viemällä aloittamansa tehtävät loppuun.

Näytössä opiskelija osoittaa myös tietämystään näyttämötekniikoista, lavastuksesta, pu-vustuksesta, meikistä ja tuottamisesta. Kirjallinen työskentely (kuten rahoitussuunnitelma) pyritään arvioimaan mahdollisuuksien mukaan näytönarvioinnin yhteydessä.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelijan osaamista arvioidaan ammattitaitovaatimusten pohjalta laadittujen kriteerien mukaan.

Etenemisehto

Ammattiosaamisen näytön aloittamisen edellytyksenä on, että opiskelijan oppiminen on edennyt näytössä vaadittavalle tasolle.

2.2. Sirkusalan perustutkinnon valinnaiset tutkinnon osat 45 osp

2.2.1. Erikoistumislajin tekninen työskentely 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
Erikoistumilajitekniikan harjoittelu ja hallinta <ul style="list-style-type: none"> Päivittäinen harjoittelu Harjoittelusuunnitelma Uuden materiaalin luominen Sirkustietous <ul style="list-style-type: none"> Lajituntemus Lajikohtainen työturvallisuus Välineripustukset Fyysinen ja henkinen hyvinvointi Paineensietokyky	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitussalityöskentely Luennot Itsenäinen tiedonhaku Oppimis- ja työtehtävät Live-esitysvierailut Videotallenteet Improvisaatio 	Tutkinnon osa ei sisällä yhteisten tutkinnon osien integrointia, mutta niiden oppimista voidaan edistää seuraavilla osa-alueilla: Äidinkieli: tiedonhaku, teosanalyysi, harjoituspäiväkirja

Tutkinnon osa toteutetaan opintojen toisen puolikkaan aikana ja se muodostuu 15 osamispisteestä. Opetus toteutetaan pääosin henkilökohtaisella ohjauksella harjoitussalissa ja ammattikentän tarjoamissa esiintymispaikoissa (kuten Lahden Kaupunginteatteri). Vain alle kolmas osa sisällöstä on mahdollista opettaa ohjaamalla kerralla suurempaa osaa ryhmästä. Tutkinnon osa sisältää myös esitysten analysointia (pääpaino omissa esityksissä), itsenäistä työskentelyä ja tiimityöskentelyä, sekä teoriaopetusta. Lajituntemusta syvennetään luennoilla ja mahdollisilla esitysvierailuilla. Opetuksen tukena käytetään olemassa olevaa videokirjastoa, sekä internetistä löytyvää materiaalia.

Suurin osa opiskelusta toteutetaan simuloituna työssäoppimisena oppilaitoksen ammattitaisoisessa oppimisympäristössä.

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Valitun erikoistumislajin sekä mahdollisen välineen tunteminen ja tekninen hallinta; suunnitelmallinen harjoitusprosessi

Erikoistumislajin teknisen työskentelyn näyttö toteutetaan 4 viikon mittaisena. Näyttö suoritetaan pääosin oppilaitoksen työelämää vastaavassa oppimisympäristössä. Näytössä opiskelija osoittaa pystyvänsä pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen työskentelyyn. Hän osoittaa korkean tason teknisen taituruutensa omalla erikoistumisvälineellään, sekä välineeseensä mahdollisesti liittyvien apu- ja turvavälineiden hallinnan.

Erikoistumislajin teknisen työskentelyn näyttö suoritetaan sirkuslajin tekniset vaatimukset täyttävässä tilassa.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelijan osaamista arvioidaan ammattitaitovaatimusten pohjalta laadittujen kriteerien mukaan.

Etenemisehto

Ammattiosaamisen näytön aloittamisen edellytyksenä on, että opiskelijan oppiminen on edennyt näytössä vaadittavalle tasolle.

2.2.2. Erikoistumislajin taiteellinen työskentely 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Taiteellinen työskentely erikoistumislajissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esitysideointi • Harjoittelusuunnitelma • Luomisprosessi • Palautteen hyödyntäminen <p>Lajikohtainen ilmaisu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoitussalityöskentely • Luennot • Itsenäinen tiedonhaku • Oppimis- ja työtehtävät • Live-esitysvierailut • Videotallenteet • Improvisaatio 	<p>Tutkinnon osa ei sisällä yhteisten tutkinnon osien integrointia, mutta niiden oppimista voidaan edistää seuraavilla osa-alueilla:</p> <p>Äidinkieli: tiedonhaku, teosanalyysi, harjoituspäiväkirja</p> <p>Englanti: englanninkieli osana arkipäiväistä työskentelyä, sanasto</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Ilmaisu- ja sirkustekniikan yhdistäminen • Persoonallinen liike- ja ilmaisukieli <p>Sirkustietous</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lajituntemus • Lajikohtainen työturvallisuus • Välineripustukset • Teosanalyysi • Vuorovaikutustaidot <p>Fyysinen ja henkinen hyvinvointi Paineensietokyky</p>		
--	--	--

Tutkinnon osa toteutetaan opintojen toisen puolikkaan aikana ja se muodostuu 15 osamispisteestä. Opetus toteutetaan pääosin henkilökohtaisella ohjauksella ja ryhmäopetuksena harjoitussalissa ja ammattikentän tarjoamissa esiintymispaikoissa (kuten Lahden Kaupunginteatteri). Tutkinnon osa sisältää myös esiintymistä aidon yleisön edessä, esitysten analysointia (pääpaino omissa esityksissä), itsenäistä työskentelyä ja tiimityöskentelyä, sekä teoriaopetusta. Lajituntemusta syvennetään luennoilla ja mahdollisilla esitysvierailuilla. Opetuksen tukena käytetään olemassa olevaa videokirjastoa, sekä internetistä löytyvää materiaalia.

Suuri osa opiskelusta toteutetaan simuloituna tai aitona työssäoppimisena oppilaitoksen ammattitasoisessa oppimisympäristössä. Osa oppimisesta ja arvioinnista tapahtuu yleisötilanteissa esitysten aikana.

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Erikoistumislajin taiteellisen osaamisen hallinta ja persoonallisen sirkusnumeron rakentaminen ja esittäminen

Erikoistumislajin harjoittelun ja esiintymisen näyttö toteutetaan 4 viikon mittaisena. Näytön harjoitteluosuus toteutetaan oppilaitoksen oppimisympäristössä. Näytön esiintymisosuus toteutetaan oppilaitoksen omassa esitystilaksi sopivassa tilassa, työssäoppimispaikan näyttämöllä tai muussa esiintymiseen sopivassa ympäristössä. Se voidaan toteuttaa erillisenä esityksenä tai osana laajempaa esityskokonaisuutta.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija näyttää erikoistumislajissaan kehittämänsä taiteellista osaamista esittämällä laatimansa sirkusnumeron. Näytössä opiskelija osoittaa pystyvänsä pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen harjoitteluun.

Erikoistumislajin taiteellisen työskentelyn näyttö suoritetaan sirkuslajin tekniset vaatimukset täyttävässä tilassa.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelijan osaamista arvioidaan ammattitaitovaatimusten pohjalta laadittujen kriteerien mukaan.

Etenemisehto

Ammattiosaamisen näytön aloittamisen edellytyksenä on, että opiskelijan oppiminen on edennyt näytössä vaadittavalle tasolle.

2.2.3. Toisen erikoistumislajin harjoittelu 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Taiteellinen työskentely erikoistumislajissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esitysideointi • Harjoittelusuunnitelma • Luomisprosessi • Palautteen hyödyntäminen <p>Lajikohtainen ilmaisu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilmaisu- ja sirkustekniikan yhdistäminen • Persoonallinen liike- ja ilmaisukieli <p>Sirkustietous</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lajituntemus • Lajikohtainen työturvallisuus • Välineripustukset • Teosanalyysi • Vuorovaikutustaidot <p>Fyysinen ja henkinen hyvinvointi Paineensietokyky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoitussalityöskentely • Luennot • Itsenäinen tiedonhaku • Oppimis- ja työtehtävät • Live-esitysvierailut • Videotallenteet • Improvisaatio 	<p>Tutkinnon osa ei sisällä yhteisten tutkinnon osien integrointia, mutta niiden oppimista voidaan edistää seuraavilla osa-alueilla:</p> <p>Äidinkieli: tiedonhaku, teosanalyysi, harjoituspäiväkirja</p> <p>Englanti: englanninkieli osana arkipäiväistä työskentelyä, sanasto</p>

Tutkinnon osa toteutetaan opintojen toisen puolikkaan aikana ja se muodostuu 15 osamispisteestä. Opetus toteutetaan pääosin henkilökohtaisella ohjauksella harjoitussalissa ja ammattikentän tarjoamissa esiintymispaikoissa (kuten Lahden Kaupunginteatteri). Vain alle kolmas osa sisällöstä on mahdollista opettaa ohjaamalla kerralla suurempaa osaa ryhmästä. Tutkinnon osa sisältää myös esitysten analysointia (pääpaino omissa esityksissä), itsenäistä työskentelyä ja tiimityöskentelyä, sekä teoriaopetusta. Lajituntemusta syvennetään luennoilla ja mahdollisilla esitysvierailuilla. Opetuksen tukena käytetään olemassa olevaa videokirjastoa, sekä internetistä löytyvää materiaalia.

Suurin osa opiskelusta toteutetaan simuloituna työssäoppimisena oppilaitoksen ammattitasoisessa oppimisympäristössä.

Yhteisten tutkinnon osien integrointi

Tutkinnon osa ei sisällä yhteisten tutkinnon osien integrointia, mutta niiden oppimista voidaan edistää seuraavilla osa-alueilla:

Äidinkieli: tiedonhaku, teosanalyysi, harjoituspäiväkirja

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Valitun erikoistumislajin sekä mahdollisen välineen tunteminen ja tekninen hallinta; suunnitelmallinen harjoitusprosessi

Erikoistumislajin teknisen työskentelyn näyttö toteutetaan 4 viikon mittaisena. Näyttö suoritetaan pääosin oppilaitoksen työelämää vastaavassa oppimisympäristössä. Näytössä opiskelija osoittaa pystyvänsä pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen työskentelyyn. Hän osoittaa korkean tason teknisen taituruutensa omalla erikoistumisvälineellään, sekä välineeseensä mahdollisesti liittyvien apu- ja turvavälineiden hallinnan.

Erikoistumislajin teknisen työskentelyn näyttö suoritetaan sirkuslajin tekniset vaatimukset täyttävässä tilassa.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelijan osaamista arvioidaan ammattitaitovaatimusten pohjalta laadittujen kriteerien mukaan.

Etenemisehto

Tämän tutkinnon osan hyväksytysti suorittaminen edellyttää erikoistumislajin tekninen työskentely tutkinnon osan suorittamista.

Ammattiosaamisen näytön aloittamisen edellytyksenä on, että opiskelijan oppiminen on edennyt näytössä vaadittavalle tasolle.

2.2.4. Sirkusalan ilmaisu ja esiintyminen 10 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Taiteellinen prosessi</p> <ul style="list-style-type: none"> Sirkusteknisen ja taiteellisen sisällön yhdisteleminen Liikemateriaalin suhteuttaminen olosuhteisiin Ideasta teokseksi Taiteellinen analyysi <p>Sirkusilmaisu</p> <ul style="list-style-type: none"> Improvisaatio yleisön edessä Opittujen ilmaisukeinojen monipuolinen hyödyntäminen Kehon ja mielen aktivoiminen 	<ul style="list-style-type: none"> Tiimioppiminen Harjoitussalityöskentely Luennot Itsenäinen tiedonhaku Oppimis- ja työtehtävät Live-esitysvierailut Videotallenteet Improvisaatio Esiintyminen Palautekeskustelut 	<p>Tutkinnon osa ei sisällä yhteisten tutkinnon osien integrointia.</p>

Tutkinnon osa toteutetaan toisen ja kolmannen lukuvuoden aikana ja se muodostuu 10 osaamispisteestä. Opetus toteutetaan pääosin käytännön ryhmäopetuksena harjoituksissa. Osa oppimisesta tapahtuu yhdessä toteutettua teosta yleisön edessä esitettäessä. Tutkinnon osa sisältää myös teoriaopetusta, esitysten analysointia (live-esitys tai tallenne), itsenäistä työskentelyä, palautteen vastaanottoa/käsittelyä ja tiimityöskentelyä. Opetuksen tukena käytetään olemassa olevaa videokirjastoa, sekä internetistä löytyvää materiaalia.

Tutkinnon osa sisältää yhteensä 5 osaamispistettä työssäoppimista ja simuloitua työelämäntilanteista työskentelyä. Opiskelu toteutetaan oppilaitoksen ammattimaisessa oppimisympäristössä.

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Taiteellisen prosessin toteuttaminen ideasta teokseksi, sekä teoksen esittäminen yleisön edessä

Sirkusalan ilmaisun ja esiintymisen näyttö toteutetaan 4 viikon mittaisena. Näytön harjoitteluosuus toteutetaan oppilaitoksen oppimisympäristössä. Näytön esiintymisosa toteutetaan oppilaitoksen omassa esitystilaksi sopivassa tilassa, työssäoppimispaikan näyttämöllä tai muussa esiintymiseen sopivassa ympäristössä.

Näyttö sisältää produktion rakentamiseen liittyvän taiteellisen prosessin sen ilmaisulliselta ja tanssilliselta osalta, sekä teknisen ilmaisu- ja tanssimateriaalin harjoittelun ja esittämisen. Keskeinen näytössä tehtävän arvioinnin kohde on persoonallinen esiintymislaatu ja kyky taiteellisen suunnitelman toteuttamiseen yleisön edessä, sekä vuorovaikutus yleisö kanssa.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelijan osaamista arvioidaan ammattitaitovaatimusten pohjalta laadittujen kriteerien mukaan.

Etenemisehto

Ammattiosaamisen näytön aloittamisen edellytyksenä on, että opiskelijan oppiminen on edennyt näytössä vaadittavalle tasolle.

2.2.5. Kiertue-esiintyminen 5 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Tämän tutkinnonosan opiskelija voi valita yksilöllisesti ja sisältö tehdään tarvittaessa myöhemmin sen hetkisiä ammattikentän tarpeita mukaillen.

2.2.6. Sirkusesityksen tuottaminen 5 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Tämän tutkinnonosan opiskelija voi valita yksilöllisesti ja sisältö tehdään tarvittaessa myöhemmin sen hetkisiä ammattikentän tarpeita mukaillen.

2.2.7. Klovnina toimiminen 5 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Tämän tutkinnonosan opiskelija voi valita yksilöllisesti ja sisältö tehdään tarvittaessa myöhemmin sen hetkisiä ammattikentän tarpeita mukaillen.

2.2.8. Sirkuksen muu esiintymisosaaminen 5 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Tämän tutkinnonosan opiskelija voi valita yksilöllisesti ja sisältö tehdään tarvittaessa myöhemmin sen hetkisiä ammattikentän tarpeita mukaillen.

2.2.9. Sirkuslajien monialainen harjoittelu 5 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Tämän tutkinnonosan opiskelija voi valita yksilöllisesti ja sisältö tehdään tarvittaessa myöhemmin sen hetkisiä ammattikentän tarpeita mukaillen.

2.2.10. Edistyneemmän akrobatiatekniikan hallinta 5 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	Ohjaussuunnitelma	Yhteisten tutkinnonosien integrointi
<p>Akrobaattinen osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lattia-akrobatia • Pariakrobatia • Ryhmäakrobatia • Tekniikka kombinaatiot • Ylläpitävä harjoittelu <p>Sirkustietous</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harjoitussuunnitelma • Turvavälineiden käyttö • Lepo ja ravinto 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiimioppiminen • Harjoitussalioyöskentely • Itsenäinen tiedonhaku • Oppimis- ja työtehtävät • Videotallenteet • Palautekeskustelut 	<p>Tutkinnon osa ei sisällä yhteisten tutkinnon osien integrointia.</p>

Tutkinnon osa toteutetaan toisen ja kolmannen lukuvuoden aikana ja se muodostuu 5 osaamispisteestä. Opetus toteutetaan pääosin käytännön ryhmäopetuksena harjoituksissa. Tutkinnon osa sisältää myös itsenäistä työskentelyä ja tiimityöskentelyä. Opetuksen tukena käytetään olemassa olevaa videokirjastoa, sekä internetistä löytyvää materiaalia.

Tutkinnon osa sisältää 3 osaamispistettä työssäoppimista. Opiskelu toteutetaan oppilaitoksen ammattimaisessa oppimisympäristössä työelämän kaltaisena ja työssäoppiminen on pääosin ammattimaisen harjoittelun ja tekniikan oppimista.

Ammattitaidon osoittamistavat[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)**Ammattiosaamisen näytön kuvaus****Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa toimimalla akrobatian harjoitustilanteessa**

Edistyneemmän akrobatiatekniikan hallinnan näyttö toteutetaan 2 viikon mittaisena oppilaitoksen ammattimaisessa oppimisympäristössä. Näyttö sisältää käytännön harjoittelun arviointia ja teknisen taidon testin joka toteutetaan yhdessä tai useammassa osassa. Näytössä opiskelija osoittaa pystyvänsä pitkäjänteiseen, suunnitelmalliseen ja turvalliseen harjoitteluun. Opiskelija osoittaa hallitsevansa monipuolisesti akrobatian liikemateriaalia permannolla sekä ryhmä- ja pariakrobatian perusteita. Hän toimii yhteistyökykyisesti erityisesti pari- ja ryhmätyötä vaativissa harjoitteissa. Hän sitoutuu harjoitteluun ja noudattaa sovittuja sääntöjä.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelijan osaamista arvioidaan ammattitaitovaatimusten pohjalta laadittujen kriteerien mukaan.

Etenemisehto

Ammattiosaamisen näytön aloittamisen edellytyksenä on, että opiskelijan oppiminen on edennyt näytössä vaadittavalle tasolle.

2.2.11. Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Oman osaamisen tuotteistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • markkinoilla olevien liiketoimintamahdollisuuksien kartoittaminen • oman ammatillisen osaamisen arvioiminen • omien liiketoimintaedellytysten arvioiminen • tiedonhaku <p>Liiketoimintasuunnitelma</p> <ul style="list-style-type: none"> • liiketoimintasuunnitelman laatiminen kokonaisuudessaan (budjetti, rahoitusosuunnitelma) • yritysmuodon valinta • riskit ja vakuutukset • suunnitelman toteutusmahdollisuuksien kriittinen arviointi • pitsaus, hissipuhe • tiedon hankinta 	<p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Noudatetaan Vuosi yrittäjänä ry:n oppimishjelman periaatteita (www.ny-vuosiyrittajana.fi) ja sitä täydennetään kirjoittamalla varsinainen liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrittajakeskus.fi).</p> <p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Toimitaan Osuuskunta Taidottajassa ja laaditaan varsinainen liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrittajakeskus.fi).</p> <p>Työssäoppimalla</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä</p>	

	<p>kattavasti osoittaa, voidaan apuna käyttää pelillisyyttä. Työssäoppiminen voidaan toteuttaa laatimalla yritykselle liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrittyskeskus.fi).</p> <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimissopimus • dialogitreenit • valmennuspäivät • Kehityskeskustelut <p>Lähiopetus</p> <p>Oman osaamisen tuotteistaminen ja liiketoimintasuunnitelman laatiminen (www.uusyrittyskeskus.fi).</p>	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Liiketoimintasuunnitelman laatiminen laskelmineen (www.uusyrittyskeskus.fi).

2.2.12. Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta 10-15 osp

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

2.2.13. Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

2.2.14. Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

2.2.15. Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen 5 osp

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Opiskelijan ohjaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - työpaikan ja/tai oppilaitoksen toimintatavat ja säännöt (mm. työaika, työvaatetus, tauot, poissaolokäytännöt, myöhästelyt, kännykän käyttö, vaitiolovelvollisuus) - työtehtäviin perehdytys - työturvallisuusriskit ja työturvallisuusohjeet - koneiden ja laitteiden käytön opastus ja työturvallisuus - ohjauskeskustelu (ohjauksen keinot, ohjaustyylit ja palautteen antaminen) - oman alan esittely (työ- ja koulutusmahdollisuudet) <p>Suunnitelma työssäoppimisesta ja ammattiosaamisen näytöistä</p> <ul style="list-style-type: none"> - tutkinnon rakenne - ammattitaitovaatimukset - arvioinnin kohteet ja kriteerit - suunnitelma työssäoppimisesta - tutkinnon osan tavoitteet työssäoppimiselle - henkilökohtaiset tavoitteet työssäoppimiselle - työssäoppimisen sopimus - suunnitelma ammattiosaamisen näytöstä - itsearviointi - työssäoppimisen päiväkirja - ammattiosaamisen näytön itsearviointi tutkinnon osan kriteerien mukaisesti ja arviointikeskusteluun osallistuminen 	<p>Työssäoppiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman työssäoppimisensa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman toimintansa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman toimintansa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija tukee ja ohjaa toisia opiskelijoita aktiivisesti (mentorointi, tutorointi).</p> <p>Lähiopetus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija tukee ja ohjaa toisia opiskelijoita aktiivisesti (mentorointi, tutorointi).</p>	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Toimiminen ja analysointi työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen prosessin eri vaiheissa sekä toisten opiskelijoiden perehdyttäminen ja ohjaaminen.

2.2.16. Yrityksessä toimiminen 15 osp

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Liiketoimintaympäristön selvittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakkaat - kilpailutilanne - trendit, sesongit, digitalisoituminen, muutoksen asiakkaiden ostokäyttäytymisessä, arvostusten muutokset esim. lähituotanto, kestävä kehitys jne - taloudellinen tilanne - yrityksen toimintaa koskeva lainsäädäntö (esim. kuluttaja- ja työlainsäädäntö) <p>Liikeidean täsmentäminen ja yrityksen toiminnan suunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - mitä, kenelle, miten, miksi? - asiakirjat - tuotekehitys, tuotteistaminen - markkinointi - tuotteet, palvelut - yhteistyökumppanit - NY-yrityksen lopettaminen - osuuskunnan jäsenyydestä luopuminen <p>Yrityksen työtehtävien tekeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - oman alan työtehtävien tekeminen - oman työn suunnittelu (ajankäyttö, järjestelmällisyys) - yrityksen esittely - tieto- ja viestintätekniikan käyttö ja sovellusten hallinta - kestävä kehitys - työturvallisuus 	<p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Noudatetaan Vuosi yrittäjänä ry:n oppimishjelmaa (nyvuosiyrittajana.fi) 1-3 lukukauden aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> - NY-yrityksen perustaminen ja liiketoiminnan pyörittäminen omalla opiskelualalla - NY-asiakirjat ovat osa ammattiosaamisen näyttöä <p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Noudatetaan Osuuskunta Taidottajan sääntöjä sekä osuuskuntalakia 1-3 lukuvuoden aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osuuskunta Taidottajaan liittyminen ja liiketoiminnan pyörittäminen omalla opiskelualalla - yrittäjän asiakirjat ovat osa ammattiosaamisen näyttöä <p>Työssäoppimalla</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä kattavasti osoittaa, voidaan apuna käyttää pelillisyyttä.</p> <p>Työssäoppiminen voidaan toteuttaa</p> <ul style="list-style-type: none"> - aloittavassa yrityksessä tai - yrityksessä, joka esim. haluaa tuoda markkinoille uuden tuotteen tai - laajentua uudelle liiketoimintalueelle tai - muuten kehittää ja täsmentää liiketoimintaansa <p>Opiskelija dokumentoi toimintaansa esim. oppimispäiväkirjaan</p>	

	<p>Projektioppiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Projektioppiminen voidaan toteuttaa erilaisissa ennakkosuunnitelmia ja jälkitoimia sekä yrittäjämäistä toimintatapaa vaativissa projektissa/projekteissa.</p> <p>Tiimiyrittäjänä toimiminen NY:ssä tai osuuskunnassa</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina koulutetun tiimivalmentajan kanssa. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppimissopimus - dialogitreeneit - valmennuspäivät - kehityskeskustelut <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppimissopimus - dialogitreeneit - valmennuspäivät - kehityskeskustelut. 	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Omassa yrityksessä/ harjoitusyrityksessä / vastaavassa yrityksessä toimiminen

- toimii yhteistyökumppaneiden kanssa
- selvittää, täsmentää ja kehittää yrityksen liikeidea
- dokumentoi
- toimii yrityksen työtehtävissä yrittäjämäisesti.

2.2.17. Huippuosaajana toimiminen 15 osp

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

2.2.18. Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia 5-15 osp

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

2.2.19. Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista 5-15 osp

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

3. YHTEISET TUTKINNON OSAT (35 OSP), TAVOITTEET JA ARVIOINTI AMMATILISESSA PERUSKOULUTUKSESSA

Pakolliset tutkinnon osat (19 osp)

3.1. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp

3.1.1. Äidinkieli

Pakolliset osaamistavoitteet, 5 osp

Opiskelija

- osaa viestiä ja toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
  - Erilaiset ammatilliset esittelyt:
    - Oman työsuorituksen esittely laajemmalle yleisölle
    - Esitelmät liittyen sirkuksen toimintaan ja
    - Avoimet ovet
    - Oman osaamisen ja yrityksen markkinointi
    - Ohjeen kuunteleminen, arvioiminen ja antaminen
  - Neuvottelutaito:
    - Neuvottelut työyhteisön sisällä ja neuvottelut asiakkaan kanssa, ongelmatilanteiden ratkaiseminen, esim. virhetilanteissa toimiminen
  - Puhelinkäyttäytyminen:
    - Itsensä esittely esim. TOP-paikkaa haettaessa
  - Asiakaspalvelutilanteet:
    - Tervehtiminen, oman työpaikan esittely
  - Haastattelu, sirkusalan ammattilainen
- ymmärtää *sirkukseen* liittyvien tärkeimpien tekstilajien käytänteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen
  - oman alan kirjoihin, lehtiin, mainoksiin ja esitteisiin tutustuminen
- osaa hakea tietoa eri tietolähteistä ja käyttää tietoa sekä noudattaa lähteiden käytön periaatteita
  - Tiedon kokoaminen laajasta tietokentästä
  - Tiedostaa lähdemerkintöjä ja tekijänoikeuksia koskevat määräykset
- osaa hyödyntää mediaa ja verkon tarjoamia viestintä- ja vuorovaikutusvälineitä opiskelussaan sekä tehdä ammattiosaamistaan näkyväksi
  - Alan ohjelmiin ja verkkoyhteisöihin tutustuminen ja niiden arvioiminen sekä hyödyntäminen
    - ”Nettietiketti”
  - Tiedonhakukoneiden hyödyntäminen ja niiden luotettavuuden arviointi
- osaa laatia *sirkusalaan* liittyviä kirjallisia töitä

- Oikeakielisyyden ja ammattisanaston hallinta
- työn suunnittelu
- Oppimispäiväkirja TOP-jakson ajalta
- osaa hyödyntää äidinkielen oppimisen luku- ja opiskelustrategioita
  - Luetun ymmärtäminen ja lukutekniikat
  - Muistiinpanot ammatillisista opinnoista kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta
- ymmärtää äidinkielen sekä kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkityksen ammatin kannalta
- osaa arvioida ja kehittää omaa äidinkielen taitoaan.

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroidaan sirkusalan opetussuunnitelman pakollisiin tutkinnon osiin: 2.1.1 Sirkusartistin työhön valmistautuminen, 2.1.2 Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen ja 2.1.3 Sirkusproduktiossa työskentely.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla.

3.1.2. Toinen kotimainen kieli, ruotsi

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää toista kotimaista kieltä *työtehtävissään* ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
  - työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen:
    - tervehdykset, small talk, viestintä puhelimitse sekä sähköpostilla
    - omasta alasta ja työtehtävistä kertominen
    - työturvallisuus
  - itsestä ja opinnoista kertominen, CV
- ymmärtää molempien kansallisten kielten ja kulttuurien merkityksen monikulttuurisessa Suomessa.
  - työkulttuuri eri puolilla Suomea
  - ruotsin kielen hyödyntäminen myös pohjoismaisissa yhteyksissä

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroidaan sirkusalan opetussuunnitelman pakollisiin tutkinnon osiin: 2.1.1 Sirkusartistin työhön valmistautuminen, 2.1.2 Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen ja 2.1.3 Sirkusproduktiossa työskentely.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, koulun harjoitussali, työssäoppimispaikka, verkko-oppimisolusta, blogi tai vastaava sovellus.

Menetelminä voivat olla osallistuminen alakohtaisen kielitaidon opetukseen ja alan käytännön tilanteiden simulointiin lähiopetuksessa luokassa, integrointi käytännössä ammatillisen tutkinnon pakollisiin osiin samanaikaisopettajuutena koulun harjoittelutiloissa, etäopiskelu verkossa, pelit ja erilaiset tietotekniset sovellukset viestinnässä.

Oppimista ohjataan lähiopetuksessa ja tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla.

3.1.3. Vieraat kielet 2 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa viestiä vieraalla kielellä ammattialansa vuorovaikutustilanteissa
  - itsestä, koulutuksesta ja työkokemuksesta kertominen työelämään ja jatko-opintoihin hakeutuessa
  - työtehtävien ja produktioiden kuvailu (esim. kollegoille ja yleisölle)
  - työturvallisuus alalla
  - yrittäjäyys (oman osaamisen esilletuominen markkinoinnissa, yhteydenpito asiakaisiin, tarjousten tekeminen ja vastaanotto)
- osaa hyödyntää tietotekniikkaa viestinnässä ja tiedonhaussa
- ymmärtää kielitaidon ja eri kulttuurien merkityksen
  - ✓ monikulttuurisessa Suomessa.
  - ✓ kansainvälisessä vuorovaikutuksessa erilaisissa alan tapahtumissa (esim. festivaalit)

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroidaan sirkusalan opetussuunnitelman pakollisiin tutkinnon osiin: 2.1.1 Sirkusartistin työhön valmistautuminen, 2.1.2 Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen ja 2.1.3 Sirkusproduktiossa työskenteleminen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, koulun harjoittelutilat, työssäoppimisaika, verkko-oppimisaikaa, blogi tai vastaava sovellus.

Menetelminä voivat olla osallistuminen alakohtaisen kielitaidon opetukseen ja alan käytännön tilanteiden simulointiin lähiopetuksessa luokassa, integrointi käytännössä ammatillisen tutkinnon pakollisiin osiin samanaikaisopettajuutena koulun harjoittelutiloissa, oman harjoitusyrityksen tai työssäoppimisaikan verkkosivujen ylläpito ja päivittäminen vieraalla kielellä, työssäoppimispäiväkirjan pitäminen vieraalla kielellä esim. blogissa tai verkko-

oppimisalustalla, etäopiskelu verkossa, pelit ja erilaiset tietotekniset sovellukset viestinnässä.

Oppimista ohjataan lähiopetuksessa ja tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammatiosaamisen näyttöä.

3.2. Matemaattisluonnontieteellinen osaaminen 9 osp

3.2.1. Matematiikka 3 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 3 osp

Opiskelija

- osaa peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset *oman alan* ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa
  - erilaiset mittayksiköt
  - peruslaskutoimitukset ja niiden käyttö
  - alennukset, korot ja verot
  - kululaskelmat ja budjetointi
- osaa laskea pinta-aloja ja tilavuuksia
  - esiintymistilan ja yleisön tilan koko
  - materiaalikulutus
- osaa soveltaa geometriaa *oman alan* tehtävien vaatimassa laajuudessa ja hahmottaa tilaa ja muotoja kolmiulotteisesti
  - erilaisten kappaleiden vetoisuus
  - geometriset liikeradat
- osaa käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä *oman alan* ongelmien ratkaisussa
  - verrannot
  - yksinkertaiset yhtälöt
- osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa
- osaa käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Voidaan integroida Sirkusalan perustutkinnon, sirkusartisti, pakollisiin tutkinnon osiin Sirkusartistin työhön valmistautuminen (30 osp), Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen (35 osp) ja Sirkusproduktiossa työskenteleminen (25 osp).

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimispaikka. Oppimismenetelminä voivat olla luokkaopetus, keskustelu, oppimistehtävät sekä erilaiset pelit ja leikit.

3.2.2. Fysiikka ja kemia 2 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet, 2 osp

Opiskelija

- osaa soveltaa *oman alan* kannalta keskeisiä fysiikan käsitteitä, ilmiöitä ja lainalaisuuksia
  - Newtonin lait
  - perusmekaniikka
  - yksinkertaiset fysikaaliset laitteet
  - kitka
  - sähkön kulutus ja hinta
  - tuotteen elinkaari
- osaa ottaa työssään huomioon *oman alan* kannalta keskeisiä kemian ilmiöitä ja aineiden erityisominaisuuksia
  - kemialliset varoitusmerkit
  - suojavälineet
  - arki elämän kemialliset reaktiot
- osaa säilyttää, käyttää ja hävittää *omalla alalla* tarvittavia aineita.
  - meikkien ja kemikaalien varastointi ja käyttö
  - ongelmajätteet ja niiden hävitys
  - sähkölaitteiden hävitys

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Voidaan integroida Sirkusalan perustutkinnon, sirkusartisti, pakollisiin tutkinnon osiin Sirkusartistin työhön valmistautuminen (30 osp), Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen (35 osp) ja Sirkusproduktiossa työskenteleminen (25 osp).

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimisaikaa. Oppimismenetelminä voi olla luokkaopetus, keskustelu, oppimistehtävät sekä erilaiset pelit ja leikit.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla (voi olla osana ammattiosaamisen näyttöä).

3.2.3. Tieto- ja viestintäteknikka sekä sen hyödyntäminen 1 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintäteknikan sovelluksia ja hyödyntää niiden käyttöön tarkoitettuja ohjeita ja oppaita
  - Salpauksen sähköiset palvelut esimerkiksi koulutuskeskuksen sivujen käyttö, pakki, ressu
  - oppimisympäristöt Salpauksessa: moodle, sähköposti, selainohjelmat
- osaa suojata verkkoidentiteettiään ja yksityisyyttään
  - selaimen historiatietojen poistaminen
  - salasanojen käyttö
  - sosiaalisen median käyttö
- osaa toimia tekijänoikeus-, tietoturva- ja tietosuojaohjeiden ja -määräysten mukaisesti
  - oman materiaalin oikeudet
  - muiden tuottaman materiaalin hyödyntäminen vs. plagiointi
  - pankkiasiointi
  - palomuurit ja virustorjunta
- osaa tiedostojen eri säilytys- ja lähetysmuodot.
  - tiedostomuodon valinta ja vaihtaminen esimerkiksi .docx, .pdf
  - liitetiedoston lähettäminen
  - tiedostojen pakkaaminen

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Voidaan integroida ammattiaineen pakollisiin tutkinnon osiin.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi ja oppimispäiväkirja.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammat-tiosaamisen näyttöä.

3.3. Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp

3.3.1. Yhteiskuntataidot 1 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa toimia kansalaisena ja osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon
  - kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet Suomessa:

- Ikärajat, vaalit, perusoikeudet, päätöksenteko, turvallisuus,
- osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen
  - yhdenvertaisuus, oikeusjärjestelmä
- osaa suunnitella ja hoitaa omaa talouttaan sekä arvioida siihen liittyviä riskejä
  - työvoimatoimisto, opiskelijan tuet, verotus, oman talouden hallinta
- hyödyntää sosiaalista mediaa aktiivisen osallistumisen keinona
  - sosiaalisen median käyttö tiedonhaussa ja vertailussa
- osaa käyttää yhteiskunnan tarjoamia palveluja ja toimia kuluttajana
  - yhteiskunnan palvelujen käyttäminen tarvittaessa

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu Sirkusalan perustutkinnon ammatillisiin pakollisiin tutkinnon osiin Sirkusartistin työhön valmistautuminen (30 osp), Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen (35 osp) ja Sirkusproduktiossa työskenteleminen (25 osp)

Ohjaussuunnitelma

- Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Se voidaan suorittaa ATK-luokassa, teorialuokassa sekä vieraillemalla eri kohteissa koulun sisällä tai koulun ulkopuolella
- Opetus ja ohjausmenetelminä käytetään mm. projektioppimista, pelejä, simulaatiot, luennot, itseoppiminen, verkko-oppiminen, portfolio, oppimispäiväkirja sekä erilaista yhteistoiminnallista oppimista
- Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

- Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä
- itsearviointi

3.3.2. Työelämätaidot 1 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa hakea itsellensä työpaikkaa
  - hakee itsellensä työssäoppimistyöpaikkaa tai työpaikkaa ja saa sen
- osaa kuvata työehtosopimusjärjestelmää sekä tuntee työlainsäädäntöä ja tietää työ-sopimuksen keskeiset asiat
  - työsopimusjärjestelmään perehtyminen ja laillisen työ-sopimuksen tunnistaminen
- osaa perehtyä työpaikan toimintaan ja työtehtäviin sekä huolehtia työturvallisuudesta
  - tuntee yrityksen organisaation ja toimintamallit
  - huolehtii omasta ja työympäristönsä työturvallisuudesta ja siisteydestä
- osaa työskennellä työpaikassa ja kehittää osaamistaan
  - tekee työt sovitusti ja laadukkaasti

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu ammatillisiin pakollisiin tutkinnon osiin.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Se voidaan suorittaa ATK-luokassa, teorialuokassa sekä vieraillemalla eri kohteissa koulun sisällä tai koulun ulkopuolella

Opetus ja ohjausmenetelminä käytetään mm. projektioppimista, pelejä, simulaatiot, luennot, itseoppiminen, verkko-oppiminen, portfolio, oppimispäiväkirja sekä erilaista yhteistoiminnallista oppimista. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan itsearviointilla, suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.3.3. Yrittäjyys ja yritystoiminta 1 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 1 osp

Opiskelija

- osaa arvioida ja tunnistaa oman osaamisensa ja omat vahvuutensa
- osaa ideoida omaa liikeideaa ja sen kehittämismahdollisuuksia
  - oman liikeidean luominen
- osaa arvioida mahdollisuuksiaan ryhtyä yrittäjäksi
  - realististen mahdollisuuksien selvittäminen sekä ympäristön että oman itsensä kohdalta
- osaa selvittää omia ammatillisia verkostoja
  - oman ammattialan verkostojen tunteminen
- osaa tunnistaa kannattavan liiketoiminnan periaatteet
  - kannattavan liiketoiminnan mittarit ja perusteet
- osaa arvioida oman yrittäjyyden ja oman yritystoiminnan merkitystä omalle hyvinvoinnilleen ja Suomen kansantaloudelle
  - kansantalouden kiertokulku

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu pakollisiin tutkinnon osiin 2.1.2 Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen (35 osp), sekä 2.1.3 Sirkusproduktiossa työskenteleminen (25 osp).

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida työn opetukseen ja työssäoppimiseen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa muun muassa verkkoalustalla tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla muun muassa luokkahuone, työsalin, verkko-oppimiskurssi, blogi, harjoitusyritys, osuuskunta ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan erilaisilla suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.3.4. Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto, 2 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa laatia itselle terveellisiä elämäntapoja, työkykyä ja liikuntaa edistävän suunnitelman ja toimia sen mukaisesti, osaa edistää ja ylläpitää opiskelu-, toiminta- ja työkykyään
  - osallistuu alkutesteihin ja – haastatteluun sekä pitää elämäntapa-päiväkirjaa ja tekee niiden tulosten perusteella henkilökohtaisen hyvinvointisuunnitelman, jota päivitetään säännöllisesti
  - huomioi liikunnan toteutuksessa sirkusalan työn vaatimukset (esim. fyysiset valmiudet, kehonhallintataidot, työasennot)
- osaa ottaa huomioon ravitsemuksen merkityksen terveydelle sekä tupakoinnin ja päihteiden haittavaikutukset
  - pitää TOP-jaksolla ravintopäiväkirjaa ja tekee sen pohjalta omien ravintotottumustensa arvion ja kehittämissuunnitelman
  - hakee tietoa tupakoinnin ja päihteiden terveysvaikutuksista ja pyrkii edistämään terveyttään hakemansa tiedon pohjalta
- osaa kuvata mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksen ihmisen hyvinvoinnille
  - perehtyy tärkeimpiin ihmissuhteiden, mielenterveyden ja seksuaaliterveyden välisiin yhteyksiin
- osaa edistää oppilaitosyhteisön hyvinvointia
  - osallistuu oppilaitoksessa järjestettäviin teemapäiviin, SAKU-toimintaan sekä oppilaitoksen muuhun hyvinvointitoimintaan osallistujana ja/tai suunnittelijana ja järjestäjänä
- osaa kehittää toimintatapojaan ja toimintaympäristönsä turvallisuutta ja terveellisyttä
  - tekee TOP-jaksolla oman alansa toimintatapojen ja toimintaympäristön turvallisuuskartoituksen
- osaa toimia turvallisesti ja ergonomisesti, ehkäistä tapaturmia, toimia ensiaputilanteissa sekä hakea apua.
  - noudattaa oppilaitoksen ja työpaikan työturvallisuusohjeita ja harjoittelee sekä käyttää työn fyysistä sekä psyykkistä kuormitusta vähentäviä työtapoja
  - hallitsee oman alansa ja yleiset ensiaputaidot

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu sirkusalan perustutkinnon, sirkusartisti, pakolliseen tutkinnon osaan, Sirkusartistin työhön valmistautuminen (30 osp).

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan suullisilla ja kirjallisilla tehtävillä mm. hyvinvointisuunnitelma, ravintopäiväkirja, ja käytännön toiminnalla liikunnassa, harrastustoiminnassa ja työssäoppimisessa.

Liikunnan ja terveystiedon osaamispisteitä voidaan sisällyttää TYKY-passin opintoihin.

Osaamisen arviointi

Osaaminen arvioidaan kirjallisten ja suullisten tehtävien sekä käytännön liikunta-, harrastus- ja työssäoppimistoiminnan perusteella.

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaamisen näytöt voidaan antaa kontaktiopetuksessa, verkkoympäristöissä tai mahdollisuuksien mukaan mobiilisovelluksilla.

Osaamisen arvioi ainetta opettava/-t opettaja/-t tarvittaessa yhteistyössä työssäoppimajakson työnohjaajan ja työssäoppimisyksikön ohjaavan opettajan kanssa.

Valinnaiset tutkinnon osat, 16 osp

3.4. Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp

3.4.1. Kulttuurien tuntemus, 3 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen ja edistää omalta osaltaan tasa-arvoa ja kaikkien yhdenvertaista kohtelua
  - toimii eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa
- osaa tervehtiä, vastaanottaa vieraita ja keskustella heidän kanssaan osaa toimia, käyttäytyä ja pukeutua tilanteen mukaisesti ja työkuulttuurin edellyttämällä tavalla
  - osaa ottaa huomioon toiminnassaan sopivuuden rajat sekä miesten ja naisten erilaiset roolit, pukeutumiseen ja käyttäytymiseen liittyvät ohjeet ja myös kirjoittamattomat säännöt ja menettelytavat
- osaa tunnistaa eri kulttuurien peruspiirteitä ja kulttuurista monimuotoisuutta rakennusosalalla
  - esittelee toisten kulttuurien edustajille maansa yleisiä kulttuuripiirteitä, kuten keskeistä historiaa, nähtävyyksiä, taiteita, urheilusaavutuksia ja viihdettä ja rakennuskulttuuria
- osaa ottaa huomioon eri kulttuuriryhmien keskeiset traditiot ja niiden vaikutukset toimintaan rakennusosalalla

- tunnistaa eri kulttuurien välisiä eroja työpaikkakäyttäytymisessä, -hierarkiassa ja työhön liittyvässä suhdetoiminnassa ja käyttäytyy asiallisesti tavallisissa työpaikalla esiin tulevilla tilanteilla, erityisesti asiakaspalvelussa
- osaa välittää alansa historiaa, perinteitä ja muuttuneita käytäntöjä sekä vertailla niitä muiden kulttuurien piirteisiin
- pohtii eri maiden tulkintoja historiallisista tapahtumista ja suhteuttaa kotiseutunsa ja maansa merkittäviä tapahtumia ja aikakausia naapurimaiden ja maailman historiaan

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu pakollisiin ammatillisiin tutkinnon osiin.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida mm. työssäoppimisjaksoille, mahdollisesti ulkomailta tapahtuvan työssäoppimisen aikana. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkkoalustalla tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, työsalin, verkkokurssi, blogi ja työssäoppimispaikka, erilaiset tapahtumat kuten näyttelyt, elokuvat, yhteiset monikulttuuriset tilaisuudet.

Osaamisen arviointi

- opiskelijan osallistuminen ryhmäkeskusteluihin
- osallistuminen erilaisiin monikulttuurisiin tilaisuuksiin ja raportointi niistä
- omat kirjalliset ja kuvalliset tuotokset annetuista aiheista
- osallistuminen palautekeskusteluun ja itsearviointiin

3.4.2. Taide ja kulttuuri 3 osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa tunnistaa taiteen ja kulttuurin eri ilmenemismuotoja ja osaa hyödyntää niitä
- ymmärtää taiteen- ja kulttuurin merkityksen
- tuntee alan historiaa, perinteitä ja muuttuneita käytäntöjä sekä vertailee niitä muiden kulttuurien piirteisiin
- tunnistaa eri kulttuurien välisiä eroja työpaikkakäyttäytymisessä
- hyväksyy erilaisuutta ja toimii suvaitsevaisuuden ja tasa-arvon lisäämiseksi omassa työskentely-ympäristössään
- osaa tutkia, ilmaista ja tulkita kulttuurista todellisuutta (esimerkiksi musiikin, teatterin, kirjallisuuden, median, tanssin, kuvataiteen tai käsityön keinoin)
- on tietoinen taidehistorian suuntaviivoista
- osallistuu taide- ja kulttuuritapahtumiin, osaa antaa niistä asiallista ja kriittistä palautetta
- tulkitsee muiden tekemiä eri taiteenalojen teoksia esim. taidenäyttelyissä
- valmistaa omia tuotoksia eri tekniikoilla osoittaen omaa ideointikykyä

- osaa arvioida ja soveltaa monimuotoista suomalaista kulttuuriperintöä ja oman alansa vakiintuneita käytäntöjä.
- tuntee alan käsityöperinteen
- hakee tietoa alan ajankohtaisista suuntauksista ymmärtäen sen vaikutukset elinympäristön viihtyisyyteen
- osaa noudattaa kulttuurisesti kestävästä kehityksen periaatteita ja ymmärtää valintojensa kulttuuriset vaikutukset.
- arvostaa ja vaalii kulttuuriperintöä, huolehtii ympäristön siisteydestä
- osaa kehittää taiteelle ominaisten esittämisen tapojen ja materiaalien, oman ilmaisuuden, suunnitteluprosessien, palvelu- ja tuotemuotoilun ja estetiikan tuntemustaan alalla ja soveltaa hankkimaansa taiteen ja kulttuurin osaamistaan omassa työssään.
- suunnittelee alan jonkin työvaiheen yksityiskohdan kuvallisesti ja kirjallisesti
- osallistuu eri yhteistyökumppaneiden kanssa oppilaitoksen ulkopuolella järjestettävien tapahtumien järjestämiseen mahdollisuuksien mukaan, esim. Saku-kulttuurikilpailut

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroidaan alan pakollisiin tutkinnon osiin.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida mm. yrityskäynteihin. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, työsalit, verkkokurssi, blogi ja työssä-oppimispaikka.

Osaamisen arviointi

- opiskelijan osallistuminen ryhmäkeskusteluihin
- osallistuminen kulttuuritapahtumiin ja raportointi niistä
- omat kirjalliset ja kuvalliset tuotokset annetuista aiheista
- osallistuminen palautekeskusteluun ja itsearvio

3.4.3. Etiikka 3 osp (kurssi 1)

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 3 osp

Opiskelija

- arvot, elämäkatsomukset
  - omat valinnat ja niiden perustelu
  - valintojen seurausten arviointi
  - arvovalintojen pohjalta oman elämän pohdinta

- normit
  - normiristiriitojen käsittely
- tiedonhankina ammattieettisistä peruskysymyksistä
  - ammattialan ongelmatilanteiden tunnistaminen, käsitteleminen
  - näkemysten esittäminen

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroidaan eri ammattialojen sisältöihin alasta riippuen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimisaika.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla.

3.4.4. Psykologia 3 osp (kurssi 1)

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 3 osp

Opiskelija

- osaa hahmottaa sen, mitä psykologia on
  - psykologia moniulotteisena tieteenalana, eri tutkimussuunnista
- tietää psykologian erilaisista tutkimusmenetelmistä ja -alueista
  - tutkimusmenetelmiä
  - tutkimusalueita
- tietää ikäkausipsykologiasta
  - painotus: murrosikä, varhainen aikuisuus
- saa tietoa persoonallisuuspiirteiden ja temperamenttipiirteiden määräytymisestä
  - persoonallisuuspiirteet ja temperamenttipiirteet
  - persoonallisuuspiirteiden vaikutus omaan elämään
  - temperamenttipiirteiden vaikutus omaan elämään
- oppii hahmottamaan oman käyttäytymisen perustana olevia tekijöitä
  - oma käyttäytyminen

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroidaan eri ammattialojen sisältöihin alasta riippuen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla.

4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT, 10 OSP AMMATILISESSA PERUSKOULUTUKSESSA

Vapaasti valittavat tutkinnon osat ovat pääsääntöisesti yhteisiä tutkinnon osia tai ammatillisia pakollisia tutkinnon osia tai valinnaisia tutkinnon osia.

Vuosittain Salpauksessa tarjottavista vapaasti valittavista opinnoista tiedotetaan opiskelijoille hyvissä ajoin, jotta heillä on mahdollisuus tehdä valintoja mahdollisimman monipuolisesti. Lukuvuosittain tehdään päätökset tarjottavista opinnoista. Opinnot toteutetaan edellyttäen riittävää opiskelijamäärää, joka voi vaihdella lukuvuosittain ja tutkinnon osittain.

4.1. Ammatillisia tutkinnon osia

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

4.2. Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

4.3. Yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opinnot

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

4.4. Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

4.5. Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

5. TUTKINTOKOHTAISET TERVEYDENTILAVAATIMUKSET

Sirkusalan perustutkinnon tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista määrätään Opetushallituksen määräyksessä ”Opiskelijan terveydentilaa koskevat vaatimukset ammatillisessa peruskoulutuksessa ja näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa ammatillisissa perustutkinnoissa” (91/011/2014). [Linkki](#)

Sirkusalan valintakokeet sisältävät fyysisiä ja henkisiä ominaisuuksia mittaavia osioita, joilla varmistetaan, että määräyksen sisältö tulee huomioitua opiskelijavalinnoissa.

6. LIITTEET

Liite 1, polkukuvaus

Liite 2 A ja B, moduulisuunnitelma

Liite3, näyttöjen toteuttamissuunnitelma

Sirkusalan perustutkinto

sirkusartisti 180 osp

Opetussuunnitelman
liite 1

Pakolliset ammatilliset tutkinnon osat 90 osp

Yhteiset tutkinnon osat 35 osp

Vapaasti valittavat tutkinnon osat 10 osp

Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp

5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120	125	130	135	140	155	155	155	160	165	170	175	180
---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Sirkusartistin työhön valmistautuminen 30 osp			Erikoistumislaajin harjoittelu ja esiintyminen 35 osp			Sirkusproduktiossa työskenteleminen 25 osp			Pakolliset yhteiset tutkinnon osat 19 osp			Valinnaiset yhteiset tutkinnon osat 16 osp			Vapaasti valittavat tutk. osat 10 osp		Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp									
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Peruskoulusta ammattilaiseksi Yhteisten opintojen polku kevennetyllä yrittäjyysisällöllä. Sisällössä huomioitu korkeakoulujen sisäänpääsyaatimukset.																		YTO-opinnot			Kielioopinnot- ja kulttuuriopinnot Matematiikka			Vapaasti valittavat 10 osp		Erikoistumislaajin tekninen työskentely 15 osp		Erikoistumislaajin taiteellinen työskentely 15 osp		Sirkusalan ilmaisu ja esiintyminen 10 osp		Akrobatia 5 osp
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------	--	--	--	--	--	-------------------------------	--	---	--	---	--	--	--	--------------------

Yhdistelmäutkinto Olennaista kirjoitusten aikataulutus ja kevennetyt ammatilliset opinnot, sekä soolotyön valmistuminen toukokuussa.																		Lukio-opinnot			Lukio-opinnot			Lukio-opinnot 10 osp		Erikoistumislaajin tekninen työskentely 15 osp		Erikoistumislaajin taiteellinen työskentely 15 osp		Sirkusalan ilmaisu ja Esiintyminen 10 osp		Akrobatia 5 osp
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---------------	--	--	---------------	--	--	-------------------------	--	---	--	---	--	--	--	--------------------

Portti työelämään Aikaistettu valmistuminen ja siirtyminen suoraan töihin (esim. Sirkus Finlandia). Yrittäjyysopinnot valmistavat pitkäjänteiseen toimintaan erittäin tiiviissä esitysrytmissä.																		Osaaminen tunnustettu			Osaaminen tunnustettu			Vapaasti valittavat 10 osp		Erikoistumislaajin tekninen työskentely 15 osp		Erikoistumislaajin taiteellinen työskentely 15 osp		Sirkusalan ilmaisu ja Esiintyminen 10 osp		Akrobatia 5 osp
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-----------------------	--	--	-----------------------	--	--	-------------------------------	--	---	--	---	--	--	--	--------------------

Korkeakouluvalmennus Jatko-opintokelpoisuus, sekä tuki ja joustavuus valintakokeiden kanssa.																		YTO-opinnot			Kielioopinnot- ja kulttuuriopinnot Matematiikka			Vapaasti valittavat 10 osp		Erikoistumislaajin tekninen työskentely 15 osp		Erikoistumislaajin taiteellinen työskentely 15 osp		Sirkusalan ilmaisu ja Esiintyminen 10 osp		Akrobatia 5 osp
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------	--	--	--	--	--	-------------------------------	--	---	--	---	--	--	--	--------------------

Silta työelämään Yrittäjyyden ja projektiosaamisen polku (195 osp).																		Osaaminen tunnustettu			Osaaminen tunnustettu			Vapaasti valittavat 10 osp		Yrityksessä toimiminen 15 osp	Erikoistumislaajin tekninen Työskentely 15 osp	Erikoistumislaajin taiteellinen työskentely 15 osp		Sirkusalan ilmaisu ja Esiintyminen 10 osp		Akrobatia 5 osp
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-----------------------	--	--	-----------------------	--	--	-------------------------------	--	----------------------------------	---	---	--	--	--	--------------------

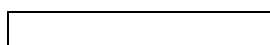

Moduulisuunnitelma (pk-pohjaiset)

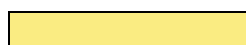
Vuosi	Jakso I	Jakso II	Jakso III	Jakso IV
1	Sirkusartistin työhön valmistautuminen	Sirkusartistin työhön valmistautuminen	Sirkusartistin työhön valmistautuminen	Sirkusartistin työhön valmistautuminen
		Sirkusproduktiossa työskenteleminen	Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen	Sirkusproduktiossa työskenteleminen
	YTO	YTO	YTO	Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen
				YTO
2	Sirkusartistin työhön valm.	Sirkusartistin työhön valm.	Sirkusproduktiossa työskenteleminen	Sirkusproduktiossa työskenteleminen
	Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen	Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen		
	Edistyneemmän akrobatiatekn.	Sirkusproduktiossa työskenteleminen	Sirkusalan ilmaisu ja esiintyminen	Sirkusalan ilmaisu ja esiintyminen
	YTO	YTO	YTO	YTO
3	Erikoistumislajin tekninen työskentely	Erikoistumislajin tekninen työskentely	Erikoistumislajin tekninen työskentely	Sirkusalan ilmaisu ja esiintyminen
	Erikoistumislajin taiteellinen työskentely	Erikoistumislajin taiteellinen työskentely	Erikoistumislajin taiteellinen työskentely	Erikoistumislajin taiteellinen työskentely
	Edist. akrobatia tekniikan hallinta	Vapaasti valittavat	Vapaasti valittavat	Vapaasti valittavat
	YTO	YTO	YTO	YTO

Työssäoppiminen

Oppilaitos

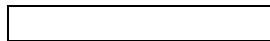
Yhteiset tutkinnon osat

Moduulisuunnitelma (yo-pohjaiset)

Vuosi	Jakso I	Jakso II	Jakso III	Jakso IV
1	Sirkusartistin työhön valmistautuminen	Sirkusartistin työhön valmistautuminen	Sirkusartistin työhön valmistautuminen	Sirkusartistin työhön valmistautuminen
		Sirkusproduktiossa työskenteleminen	Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen	Sirkusproduktiossa työskenteleminen
2	Sirkusartistin työhön valmistautuminen	Sirkusartistin työhön valmistautuminen	Sirkusalan ilmaisu ja esiintyminen	Sirkusalan ilmaisu ja esiintyminen
	Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen	Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen	Erikoistumislajin tekninen työskentely	Erikoistumislajin taiteellinen työskentely
		Erikoistumislajin taiteellinen työskentely	Edistyneemmän akrobatiatekniikan hallinta	Sirkusproduktiossa työskenteleminen
3	Erikoistumislajin tekninen työskentely	Erikoistumislajin tekninen työskentely	Vapaasti valittavat tutkinnon osat	Valinnaiset opinnot Yrityksessä toimiminen
	Erikoistumislajin taiteellinen työskentely	Erikoistumislajin taiteellinen työskentely		
	Edistyneemmän akrobatiatekniikan hallinta	Sirkusalan ilmaisu ja esiintyminen	Valinnaiset opinnot Yrityksessä toimiminen	

Työssäoppiminen

Oppilaitos

Ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamissuunnitelma

Tutkinnon osa	osp	Ammattiosaamisen näytön kuvaus	Tavoiteajankohta	Kesto
Pakolliset tutkinnon osat 90 osp				
Sirkusartistin työhön valmistautuminen	30 osp	Sirkus- ja tanssitekniikoiden, sekä työturvallisuuden liittyvien tehtävien suorittaminen. Lihashuoltosuunnitelman laadinta ja toteutus osana arkipäiväistä toimintaa.	1. vuosi ja 2. vuosi syksy	4 vk
Erikoistumislajin harjoittelu ja esiintyminen	35 osp	Pitkäjänteinen työelämää vastaava erikoistumislajiharjoittelu, sekä harjoitusten tulosten kokoominen ja esittäminen.	3. vuosi	2 vk
Sirkusproduktiossa työskenteleminen	25 osp	Sirkusproduktion valmistaminen ja esittäminen.	2. vuosi kevät	6 vk
Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp				
Erikoistumislajin tekninen työskentely	15 osp	Vaativamman tason erikoistumislajiharjoittelun teknisen osuuden toteuttaminen valmistustujaissoolojen valmistamisen yhteydessä.	3. vuosi	4 vk
Erikoistumislajin taiteellinen työskentely	15 osp	Vaativamman tason erikoistumislajiharjoittelun taiteellisen osuuden toteuttaminen valmistustujaissoolojen valmistamisen yhteydessä.	3. vuosi	4 vk
Sirkusalan ilmaisu ja esiintyminen	10 osp	Taiteellinen kokonaisprosessi valmistustujaissoolon suunnittelun ja toteuttamisen yhteydessä.	3. vuosi	4 vk
Edistyneemmän akrobatiatekniikan hallinta	5 osp	Vaativamman akrobatiatekniikkaharjoittelun tehokkaan ja turvallisen toteuttamisen, sekä akrobatian vaativamman teknisen tason osaaminen.	3. vuosi syksy	4 vk
Työpaikkaohjaajaksi valmistautuminen	5 osp	Näytön antaja toimii alan työtehtävissä, kehittäen yrityksen toimintaa ja omaa osaamistaan. Näytön antaja ohjaa oman toiminnan ohessa muita alan toimijoita tai opiskelijoita.	3 vuosi	1 vk
Yrityksessä toimiminen	15 osp	Liiketoimintaidean jalostaminen liiketoimintasuunnitelmaksi, yritystoiminnan käynnistäminen ja lopettaminen	2- 3 vuosi	1 vk
Yritystoiminnan suunnittelu	15 osp	Liiketoimintasuunnitelman laatiminen laskelmiseen (www.uusyrittakeskus.fi)	2- 3 vuosi	1-2 vk

Sirkusalan perustutkinto

Sirkusartisti

Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)

Vapaasti valittavat tutkinnon osat 10 osp

Valitaan valinnaisista tutkinnon osista	10 osp	Ammattiosaamisen näyttö	2. vuosi	1-2 vk
---	--------	-------------------------	----------	--------

Työssäoppimispaikka

Oppilaitos

Salpauksen työelämälähtöinen oppimisympäristö (projekti, liiketoiminta-yksikkö, harjoitusyritys tai osuuskunta)